

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

Wekerle Sándor meghalt

Forrás:

Bp. Hírlap

Bp.

1921. 8. 27

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Wekerle Sándor

Idő

"1921"

Személy

Wekerle Sándor meghalt.

— 1848—1921. —

Kemény munkában, a közügyeknek több évtizedes szolgálatában eltöltött élet lobbant ki ma este: meghalt **Wekerle Sándor** volt miniszterelnök. Most, hogy örökre letűnik az életből és elvonul a történelem örökkévalóságába, érezzük az űrt, a melyet maga után hagy a magyar lelkekben. Magyarország utolsó harminc esztendejének csaknem minden politikai mozzanata egybekapcsolódott **Wekerle Sándor** nevével. Mint pénzügyminiszter kezdte meg hatalmas államférfiúi pályafutását s közel harminc esztendeje, hogy **Ferenc József** a sok hivatott politikus között őt választotta miniszterelnökének. Azóta még három ízben bízta meg **Ferenc József** a miniszterelnökséggel s utolsó megbízatása egyúttal az utolsó ilyen kézírata is volt az agg uralkodónak, mert a kegyes halál eltakarta a szemei elől a bukásnak, a rettenetes katasztrófának szörnyűségeit.

Wekerle Sándornak azonban végig kellett élnie a poklok gyötrelmeit, látnia kellett hazájának a romlását és saját testével is végig kellett élnie a vörös uralom ránségeit. Börtönbe vetették **Wekerle Sándort** is a kommunisták és a hatalmas fizikum, a melyet soha sem tudott kikezdeni a betegség, a fogság ideje alatt roppant meg. A gyűjőfogházban kezdett betegeskedni **Wekerle Sándor**, de a lakrok nem bocsátották el az ősz államférfiút, a kit végtelenen megviseltek a fogság szenvedései. Súlyos megbajt kapott, állandó orvosi kezelésre szorult, diétikus ételnapdot kellett folytatnia, lassankint azonban a legnagyobb óvatosság és gondosság mellett is megőrölte erejét a betegség.

Wekerle Sándor az utolsó időkben csöndes elvonultságban élt és csak ritkán jelent meg a nyilvánosság előtt, hogy súlyosabb gazdasági kérdésekben véleményét nyilvánítsa. Betegége az idén augusztus elején rohammal lépett föl s orvosainak tanácsára augusztus 6-án bevonult a Győriúton lévő Vörös Kereszt-szanatóriumba. A százados fák-tól övezett épületnek tizenhatos számú szobájában helyezték el a beteget és **Botzenhardt** főorvos és

Rimmer tanár még azon a napon műtétet hajtott végre rajta. Az operáció sikerült s az orvosok pedig, **Szapáry Gyula** gróf lemondott a miniszterelnökségről, 1892 november 24-én ő lett utóda, lo-erősen bizakodtak, hogy **Wekerle** kiépül betegségéből. **Wekerle** azonban három nappal ezelőttről még továbbra is megtartván a pénzügyi tárcát. Az ő miniszter-hirtelen rosszul lett s azóta egyre aggasztóbbá terelődött az államháztartás egyen-vált az állapota s ma este háromnegyed nyolc óra-súlyának végleges helyreállítása és a költségvetési deficit eltüntetése, a valutának az aranyvalutára át-téréssel való rendezésének megkezdése. a pénzügyi közigazgatás ujjászervezése és az egyházpolitikai re-konferencián belül az új házassági és konfesz-szionális jogok, a kötelező polgári házasságról, az állami könyvvezetésről, a gyermekek vallásáról, a rszid felekezeti recepciójáról és a vallás szabad gya-korlatáról szóló törvényeknek megteremtése. A mi-akor a főrendiház a képviselőház által megszavazott polgári házassági törvényjavaslatot elvetette, 1894 júniusban benyújtotta a minisztérium lemondását, a melyet a király elfogadott. A képviselőház libe-rális többsége és a főváros, a mely **Wekerle**t 1894 június 7-én tartott közgyűlésén egyhanguan diaz-polgáranak választotta, a lemondott miniszterelnököt a legmelegebb ovációkban részesítette. Minthogy az új kabinet megalakításával megbízott **Khuen-Héderváry** horvát bán főadatának nem tudott meg-felelni, a király 1890 június 9-én **Wekerle**t újlag miniszterelnökké nevezte ki és **Wekerle**nek decem-ber 10-ig sikerült is az egyházpolitikai reformjavas-latokat, az izraeliták recepciójáról és a vallás sza-bad gyakorlatáról szólók kivételével, keresztívünni. Minthogy a korona már nem viseltetett iránta tel-jes bizalommal, december 23-án másodízben betar-jesztette a kabinet lemondását, a melyet a király, őszinte köszönetének kifejezésével elfogadott.

Élete.

Wekerle Sándor gazdag életét és pályafutását a következőkben ismertetjük:

Wekerle Sándor 1848 november 14-én Moóror született, hol atyja **Lamberg gróf** gazdatisztje volt. 1859-ben a székesfehérvári főgimnáziumban kezdte középiskolai tanulmányait és 1867-ben kitűnő siker-rel letéve az érettségét, Budapesten végezte a jogot. Ezután 1870-ben a pénzügyminisztériumba lépett s 1874-ben fogalmazó lett; ez időtől fogva gyorsan haladt előre. Közben a Tudományegyetemen mint a pénzügyi és közigazgatási jog magántanára habi-lítáltatta magát. Mint a minisztérium elnöki titkára a hivatalos fokokon csakhamar végighaladt. 1881. évben már osztálytanácsos, 1884-ben a harmadosz-tályu vaskoronarendé és a miniszteri tanácsosi cí-met és jelleget nyerte, míg 1886-ban a pénzügy-minisztérium államtitkárává neveztetett ki, miután kevésel azelőtt az Országos Bank igazgatójává meg-választott, ez állást azonban el nem fogadta. Ke-véssel reá, mint a **bobróli** kerület képviselője, a parlamentnek is tagja lett. Az 1887-iki választások alkalmával a **nagybányai** és **bánátközlösi** kerület-ben nyert mandátumot s az előbbiét tartotta meg, úgy akkor, mint 1892-ben is. 1889 április 9-én **pénzügyminiszter**re nevezetett ki, előbb a **Tisza-kabinet**ben, és ezen tárcát a **Szapáry-kabinet** ala-kulásával újra elvállalta. 1891-ben valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki őfelsége. 1892-ben az I. osztályú vaskoronarendet kapta. 1892 május 10-15-ig **ugyanazon év július 16-ig ideiglenes kereskedelem-ügyi miniszter** volt. Mint pénzügyminiszter a vas-útj és földterhermentesítési kölcsönök kővertálását befűezte, valamint a regále-ügy rendezését és az

Még lemondása évében, 1896. november 30-án kinevezte **Ferenc József** király az újonnan felállított közigazgatási bíróság elnökévé s ebben a mi-nőségében tagja lett a főrendiháznak. Tíz évet tö-ltött el **Wekerle** a közigazgatási bíróság élén, a mi-akor a politikai események alakulása ismét a politi-kai élet porondjára szólította. A darabont-kormány-bukása után alakult koalíciós kabinet elnökéül **Wekerle Sándor** nevezte ki a király. Négy évig kor-mányzott a koalíció, a mely 1909-ben már a belső

bomlás jegyeit mutatta s 1910-ben a bomlás processzusa már annyira előrehaladt, hogy a különböző pártokat nem lehetett összetartani többé. A koalíció pártjai nyíltan obstruáltak egymás ellen. Ez okozta bukását. A kormány lemondott s a koalíció feloszlott. Következett a választás, a mely óriás többséget adott a nemzeti munkapártnak és a Héderváry-kormánynak. Ez időben Wekerle Sándor teljesen visszavonult a közügyektől, csak a gazdaságának és a pihenésnek élt. De a világháború legvéresebb zajlása közben 1917-ben, Esterházy Móric-kormány rövid kormányzása után IV. Károly őt hívta meg a kormány élére. Wekerle Sándor ekkor negyedizben miniszterelnöke az országnak s az maradt egészen a szomorú összeomlásig, vagy helyesebben 1918. október 23-áig, a mikor egy viharos képviselőházi ülésen, a mely a tervszerűen felszított forradalmi mozgalomnak első megnyilatkozása volt, bejelentette a kormány lemondását.

A kormány részvéte.

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: A mai minisztertanács végén érkezett a gyászhir Wekerle Sándor volt miniszterelnök váratlan elhunytáról. A minisztertanács elhatározta, hogy a kabinet tagjai testületileg jelennek meg a temetésen. A magyar királyi kormány koszorút helyez a ravatalra. Még az est folyamán a Vörös Kereszt Kórház épületében a gyászbaborult özvegy és az elhunytak fia előtt megjelent a miniszterelnök megbízásából bárchíházi *Bárczy István* miniszteri tanácsos, az elnöki osztály vezetője, a ki annak idején Wekerle Sándor miniszterelnök titkára volt, *Kossuth Lajos* miniszterelnöki osztálytanácsos kíséretében, a ki Wekerle Sándor legutóbbi miniszterelnöksége alatt titkára volt az elhunyt államférfinak, s úgy a miniszterelnök, mint a magyar királyi kormány nevében mély részvétének adott kifejezést. A temetés napjáról és helyéről Wekerle Sándor végrendeletének felbontása után fognak intézkedni. A miniszterelnökség palotájára a gyász jeléül kitűzték a gyászlobogót.